

8. Lietuvos Argonautai, arba 7-ios jūros per 6-ias savaites. VIII-a dalis. Sicilija: Palermas, Vulkanas ir Mesinos sąsiauris

8.1. Ne į temą

Palermo...

Skurdi kavinė su 50-ųjų metų stiliaus medinėmis kėdėmis fanerinėmis presuoto ornamento atkaltėmis, traškančio vinilo tango muzika... Lyg vakar būtų pasibaigęs II-as Pasaulinis karas, griuvėsiais pavertęs miestą, tačiau kažkokiu stebuklu būtų išlikusi centrinė aikštė su Big-Beno preciziškumo išdailintais rūmais.

Kodėl toks

liūdesys? Tuoj sužinosite. O aš, visa tai beprisimenantis, ir dabar rašantis šiuos apsilankymo Palerme prisiminimus, greitai sulauksiu Naujųjų Metų... Jau 2010-ųjų. Nors neseniai laukiau naujojo tūkstantmečio šurmulio. Jau dešimt metų bebaigių praeiti. Ir kas...? Kas per 10 metų įvyko...? Lyg ir nieko. O iš kitos pusės – labai daug. Juk 2000-uosius švenčiau nuomotame būste. O dabar turiu savo. Pagaliau išsigijau. Po 20-ies metų darbo stažo. Ir turiu pirmąjį savo gyvenime kaminą. Tikrą, iš kurio moku paleisti tikrus dūmus užkūręs buržuikę. Gyvenu šiame

Įgula Katedros aikštėje Vilniuje prieš plaukimą, 2009-08-12.

Iš Romos į Siciliją: 265 jūrmylės per 2 paras ir 2 valandas.

būste aštuonerius metus. Ir tų paskutiniųjų metų fone nuosava silikatinių plytų krūva, sudaranti mano būstą, sukelia man prieštarigus jausmus. Iš vienos pusės – faina. Bet iš kitos pusės nevisai. Argi tik tiek sugebėjau per 20 gyvenimo metų? Uždirbti dvi fūras su priekabomis, pilnas silikatinių plytų? Blaiviu protu net nesitiki, nes 20 metų darbo stažo - tai apie 40 tūkstančių darbo valandų. Teįstengiau pasamdyti statybininkus pusei metų, per kuriuos jie pastatė? O Palermas parodė, kad tos plytos gali sugriūti dar greičiau. Tai kodėl mums reikia dirbti 20 metų kad turėtume būstą?

Kažkas čia ne taip, - pasakytų generolas iš filmo

“Rusiškos žvejybos ypatumai”.

Nors turimos omenyje “silikatinių plytų krūvos” ir yra “privalomos” kiekvieno lietuvio gero gyvenimo supratime, gyvenimo prasmę tiems, kas ne tik giminės pratęsimu yra

Sicilijos krantai. 2009 metų rugsėjo 17-a diena.

susirūpinęs, sudaro kelionės. Tad tiems, kam yra leista jas patirti, pasisekė labiau, nei tiems, kurie vis dar keliasi anksti ryte ir grįžta namo vėlai vakare pernaktoti, kad sekančios dienos ryte keltųsi į darbą. Už silikatinių plytų fūrą su priekaba. Pinigai? Kokie pinigai? Kas tai? Argi tai pinigai? Tai silikatinių plytų krūva. Štai į ką maino gyvenimą tie, kurie atsisako kelionių vardan silikatinių plytų krūvos.

Galiausiai, nuomokime ją, tą krūvą, ir nešvaistykime bankinių bilietų. Kam reikalinga nuosavybė? Juk karstan nenusinešime. Ir vaikams nebepaliksime be nuoskaudos. Tad nusiraminkime ir susitaikykime. Ir keliaukime. Dievas sukūrė žemę. Kai kas ją vadina mūsų namais. Vadinasi mes jau turime savo nekilnojamojo turto dalį. Bbelieka ją pažinti.

Bet gal tokių yra dauguma? Keliaujančių. O aš čia “pranašu” pragyda... Sarmata. Pasirodo tik aš vienas

Priekyje – Palermo. Nesitiki, kad naktį prieš tai ištaisai žaibavo.

Sicilijos fone Aš su Donatu, 2009-09-17. Aš dešinėje, kuris su Kretos marškinėliais ir kepure.

esu kvailas ir darau elementarius atradimus žilo plauko sulaukęs. Visi viską žino jau seniai. Keliauja ir vargo nemato. Važinėja Folcvagenais, žiūri LG skystų kristalų televizorių, valgo riebiai ir gyvena gerai.

Bet “esama” ir “norima” dažnai painiojasi tarpusavyje dėl baimės. Ir nežinai – kaip yra iš tiesų. Save sulaikome nuo kai kurių sprendimų, nes “senatvėje bus blogai”. Visa verslo šaka gyvena iš

mūsų baimių (kad ir draudimas). Tačiau baimės dažnai būna nepamatuotos. Šioje vietoje tiks anekdotas, kurį staiga prisiminiau:

Augino motina sūnų senberni. “Susirask, gi, moterį pagaliau. Vesk, nes mirties patale net vandens stiklinės nebus kas paduoda”, - ragino motina. Sūnus paklausė. Atėjo mirties valanda. Guli sūnus mirties patale, artėja nelemtoji, o galvoje sukasi mintis: “O gerti visai ir nesinori...”.

Sicilijos vėliava.

Nežinome kur suklypsime. Žinotume, - pagalvėlę pasiklotume. Tad, matyt, nereikia man visų mokyti. Kiekvienas privalome elgtis pagal save. Gal kam nors visos šios kelionės yra “vienoj vietoj”. Bet, kažkodėl vis dar skaitote mano rašinius, šelmiai ☺

8.2. Sicilija

Sicilija turi Italijos autonominio rajono statusą. Saloje gyvena 5 mln žmonių. Pagrinde verčiasi žemdirbyste, augina apelsinus, citrinas, alyvuoges, vynuoges. Gamina trašas, maistą, tekstilę, laivus, odos gaminius, miško ir naftos produktus.

Dabartinę Sicilijos vėliavą Sicilijos Parlamentas patvirtino 2000.01.04. Pirma Sicilijos geltonai-raudona vėliava žinoma nuo 1282 metų, nuo siciliečių sukilimo prieš prancūzus. Tada sukilo du regionai: Palermo (turėjo raudoną civilinę vėliavą ir tokią turi dabar) ir Korleonė (geltona vėliava).

O kas viduryje? Tai “Trinakrija”¹. 7 ir 8 amžiuje prieš Kristų graikai taip vadino Siciliją dėl tos priežasties, kad sala turėjo trikampio formą. Pats simbolis sudarytas iš trijų dalių:

Labai senas alyvmedis.

- trijų kojų – triskeliono (trikojo), simbolizuojančio tris kyšulius: Peloro (prie Mesinos

(šiaurės rytai); Pasero (prie Sirakūzų pietuose) ir Lilebeo (prie Marsalos vakaruose);

- Medūzos galvos, jūros dievybės, su dviem sparnais iš abiejų pusių ir gyvatėmis vietoj plaukų. Pagal mitą Medūza buvo jauna ir graži, bet per daug išdidi dėl savo puikių plaukų. Jūros dievas Poseidas ją išprievartavo Atėnės šventykloje. Poseidas buvo Dzeuso duktės Atėnės priešininkas kovoje dėl Atėnų.

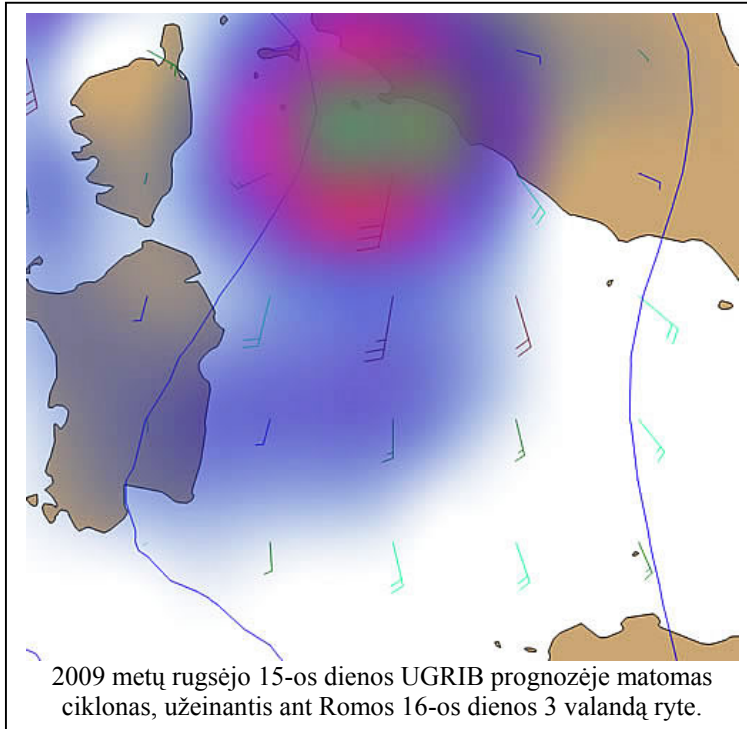
Sicilijos krantai ir stiprus vėjas po audros, nešęs mus 9 mazgų greičiu.

PT¹ Trinakrija – graikiškai “žemė su trimis kyšuliais”.

Sužinojusi šventyklos išniekinimo įvykį, Atėnė bausdama pakeitė Medūzą, kad jos išvaizda atitiktų jos seserų Gorgonių išvaizdą. Medūzos plaukai pavirto gyvatėmis ir nuo jos žvilgsnio visi gyvieji pavirsdavo akmeniu. Pagal padavimą, net ir mirusi Medūzos galva galėjusi paversti gyvuosius akmeniu. Todėl Medūzos galvą dažnai buvo galima išvysti pilių fasaduose, kai kurių pastatų įėjimuose, ant karių skydų.

- ir trijų kviečių varpų. Reikalas tame, kad Romos laikais Sicilija buvo labai derlinga, vadinama Italijos “grūdų aruodu”.

8.3. Tirėnų jūra: Roma - Palermo

Išplaukėme iš Romos rugsėjo 15-ą dieną 11:30. Artėjo greitai judantis ciklonas, kurio centras turėjo pasiekti Romą jau 15-os dienos vakare.

Analizuojant artėjančio blogo oro prognozes neliko nieko kito, kaip tik greičiau trauktis iš ciklono kelio. Kiek spėsime, tiek spėsime. Buvo didelė tikimybė, kad visai išvengti stipraus priešinio vėjo ir nepasiseks. Taigi, pirmyn. 15-os dienos paryčiais net ir uoste jautėsi postipris vakarų vėjas. Mums šoninis. Atsišvartuojant teko palaukti, kol praeis škvaiukas. Sulaukus laikino vėjo susilpnėjimo, rovėm nuo krantinės, išlindus – pilnas

reversas atgal, bow-trasteris į dešinę, vėl į priekį susuktais vairais į dešinę ir mes jau laisvėje, neužkabinę glaudžiai sustatytų laivų ankerleinių. Kaimyninės jachtos savininkas, matydamas mūsų ketinimus išplaukti į audrą, pasaugojo savo bortus. Bet to neprireikė. Šiandien jis bandė išplaukti. Bet daplaukė tik iki uosto vartų ir sugrižo.

Išplaukus į jūrą ir pasisukus šonu į vėją, greitai tolime išilgai pakrantės nuo Ostijos (taip vadinasi pakrantės rajonas prie Romos). Virgis ištraukė meškere

Virgio dorada.

ir, pakabinęs geltoną pilkerį, įmerkė. Po valandos pamatėme iš tolo artėjančias dvi doradas,

kurių viena ir užkibo. Kaip matėme žuvis? Ogi parastai, jos vydamosi blizgę paeiliui šokinėję iš vandens.

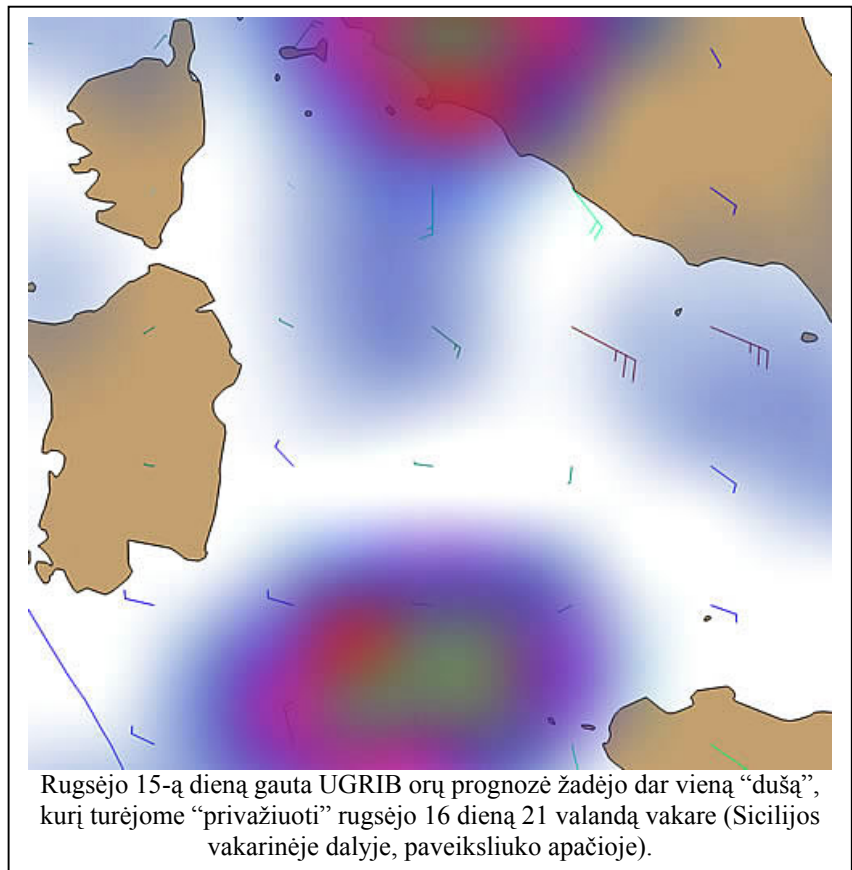
Žaibai ciklono fronte.

Virgiui brangiai kainavo dorada, kurią paskui paleido, nes paskaičiavo, jog dvylikai žmonių šios žuvelės bus per mažai. Sulūžo spiningas. Tiesa, jis buvo medinis. Tiesa, jis buvo kinietiškas. Spiningas vienai doradai ☺ Deja, ant izoliacine juosta “subintuoto”

spiningo daugiau niekas nebeužkibo per visą likusią veik tūkstančio mylių kelionę. Štai taip. Nėra ko paleidinėti žuvų.

“17:10 –

Kaupiasi debesys. Bus lietaus. 19:00 Bangos didėja”,- įrašai iš 16-os dienos laivo žurnalo. Taip, vakarėjant šiaurėje susitelkė debesys. Debesys matėsi ir vakarinėje dangaus dalyje. O naktį taip pradėjo žaibuoti, kaip dar nesu jūroje matęs. Žaibai kartais blyksėjo be perstojo ir buvo šviesu nuo jų skleidžiamų pašvaisčių. Virgis bandė filmuoti, bet nieko nesigavo. Filme liko tamsių iš šviesių ekranų kaleidoskopas. Radau internete vieną nuotrauką, darytą Korsikoje Ajaccio,

Rugsėjo 15-ą dieną gauta UGRIB orų prognozė žadėjo dar vieną “dušą”, kuri turėjome “privažiuoti” rugsėjo 16 dieną 21 valandą vakare (Sicilijos vakarinėje dalyje, paveiksluko apačioje).

kurioje kokybiškai užfiksuoti žaibai, kuriuos matėme virš Romos tą naktį. Žaibų frontai vis slinko pro mus, bet galiausiai atslinko ir virš mūsų. Vienas žaibas trenkė labai arti. Garsą išgirdome po sekundės ar dviejų. Sigis, kuris tuo metu žiūrėjo į dangų būsimo žaibo vietoje, sakė, kad jo akyse liko vertikalus brūkšnyš net po to, kai jis keturias valandas išmiegojo po budėjimo.

Mūsų matytas ciklonas, pasirodo, buvo neeilinis gamtos reiškinys. Net Lietuvoje per orų prognozes pranešinėjo, kad virš Romos formuojasi neįprasti "T" formos debesys ir labai stipriai žaibuoja. Taigi, laiku išnešėm sveiką kailį.

Naktį vėjas palaipsniui sustiprėjo. Pūtė veik tiesiai iš ten, kur mums reikėjo plaukti, t.y. iš pietų-pietų-rytų. Kai dyzel-grotinis greitis prie 2700 variklio apsisukimų pasiekė 1,2 mazgo prieš bangą, išjungiau variklį ir nuėjau miegoti. Buvo 4 valanda ryto. 4-os valandos pamainos vyresnysis taip ir neatsikėlė į budėjimą, motyvuodamas tuo, kad jam bloga. Aš neįkalbinėjau. Likusiai "gyvai" įgulai paliečiau dreifuoti maždaug 210 laipsnių kursu, kad neprarastume aukščio. Ryte, kai atsibudau, o tai buvo apie 8 valandą ryto, radau vėją pučiant iš SSE 7 balų stiprumu, pusiau nuplėštą bangų medinių laiptelių ant priekinio relingo ir vis dar dreifuojančią komandą. Tiesa, prie nuostolių reikėtų priskaičiuoti nustojusius degti navigacinius žiburius (plaukėm išsižiebę inkarinį žiburį stiebo viršūnėje). Bei nulenką lėjerių stovą – savaiminio halso arba vendo padarinys. Vėliau, Kroatijoje, charterio kompanijos darbuotojai pastebėjo įtrūkimą groto giko atotampos privirinimo siūlėje. Galimai tai irgi rugsėjo 16-osios nakties Tirėnų jūroje siautusiai vėjo padarinys.

Ciklonas buvo labai trumpas, vadinamas "vietiniu" ir labai piktas. Jis praslinko virš mūsų greičiau, nei per pusę paros. Jau paryčiais vėjas po truputį pradėjo silpti. Apie 10 valandą vėjo stiprumas sumažėjo iki 6 balų ir mes vėl iškėlėme mažas bures padreifavę 6 valandas. Kursas – 240 laipsnių. Truputį iš kelio, bet teisinga kryptimi – link vėjo pasisukimo į šiaurės vakarus. Mat praeinančio ciklono vakariniame krašte pučia šiaurės vakarai. Apie dvyliką vėjo kryptis pasikeitė ir mes pilnom burėm pasileidom į pietus, kur mūsų laukė dar vienas "dušas" (pagal prognozes). "Dušą" turėjome "privažiuoti" vakare, apie devynias. "Duše" vėjas nestiprus (net nesitiki), o po to jis turėjo sustiprėti iš šiaurės vakarinio sektoriaus ir stabiliai pūsti, kol pasieksime Palermo.

Atėjo vakaras, ir naktis, tačiau naujų debesų frontų nesimatė. Prognozės irgi kartais būna netikslios. Matomai antras greitas ciklonas buvo greitesnis, nei tikėtasi, ir spėjo prasmukti mums pro nosį.

Šiuolaikinės technologijos - nuostabus dalykas. Visus uostus galima pamatyti prieš nuplaukiant į juos. Taip pas mane atsirado naujas laisvalaikio leidimo būdas – virtualios kelionės. Tarkime, šiandien keliausiu į Seišelių salas, o rytoj į Karibus, o porytį į Bermudus.

Įsijungiu Google Earth ir keliauju. Ten tiek nuotraukų, - visi kampeliai išfotografuoti. Net ten, kur tau ir į galvą neateitų užsukti. Ir ne po kartą. Galima vieną ir tą patį vaizdą pasirinkti fotografuotą įvairiomis oro sąlygomis ir su įvairiomis foto kameromis. Kas galėjo pagalvoti apie tokį atvirą pasaulį 1955 metais, kai gimiau, o nuvažiuoti į Lenkiją sovietai leisdavo tik įstojus į komjaunimą.

2009-09-16, t=22:51, $\varphi=39^{\circ} 50'N$,
 $\lambda=12^{\circ}29'E$. Atskrido kregždė. Atsisėdo Agnei į
užantį. Liko nakvoti laive.

8.4. Palermo

Išaušo saulėta rugsėjo 17-a diena. Palermo
pasiekėme 14:10. Vietiniai merijoje pasakė, kad
nesitikėjo, jog atplauksime per tokią audrą.

Palerme, kaip ir visuose Viduržemio jūros
uostuose, išskyrus Kroatiją, niekas mūsų nelaukė.
Atplaukėme į uostą ir pabandėme prisišvartuoti

Palermo vėliava.

Palermo centre vos ne Londono Big Benas.

jachtklube. Bet
prižiūrėtojai tuoj
prisistatė ir pareiškė, kad
čia privatus jachtklubas.
Mums reikia iš čia
plaukti. Ir tuoj pat.

“Stovime tiltelio
krašte, kur nėra jokios
jachtos vietos”,- bandom
argumentuoti. Ne, vis
tiek negalima. Tad
prisileidžiame vandens
(kai kas spėjo nusiprausti
duše) ir “raus” į kitą
krantinę. O kita krantinė
– be patogumų. Elektra
yra, o vandens ir dušų
nesimato. Einu derėtis
dėl stovėjimo. “75
eurai”,- sako gudriomis

akytėmis ir nekalbantis angliškai dieras. “Na jau”,- natūraliai nustumu (taip reikia),-
Romoje, Porto di Turistiko uoste buvo 55. Taigi ten sostinė. O čia... Dušo nėra, vandens nėra,
interneto nėra. Ir dar taip
brangu... Noriu jums sumokėti
ne daugiau nei 55-is eurus”,-
atremiu pirmą ataką. Galiausiai
sutariame dėl 55 eurų kainos už
parą stovėjimo. “O
internetas?”,- toliau deruosi.
Gaunu ir internetą – įskaičiuota
į kainą. Pasirodo, Sicilijoje
reikia derėtis. Tai taip natūralu,
kaip kvėpuoti. Mūsų mokėta
kaina (rudeni sužinojau) buvo
visai nedidelė, palyginus su
kitais Sicilijos uostais.
Pavyzdžiui, marinoje, šalia
Palermo, lietuvaičiai mokėjo ir
125 eurus už panašaus dydžio
jachtą.

Čia ne Vestminsterio abatija Londone. Tai Palermo Sicilijoje.

Aš užsiimu einamuoju remontu. Medinis laiptelis ant priekinio relingo laikosi tik vieno medvarščio dėka. Dviejų nėra. Išardau priekinius navigacinius žibintus. Raudono bortinio žiburio kontaktai sudūlėję nuo sūraus vandens neatstatomai. Reikia keisti plafoną. Pirmyn į parduotuvę, kol visi apžiūrinėja miestą.

Ačiū dievui, kad Palerme yra normali buriuotojiškų reikmenų parduotuvė. Gaunu joje

Palermo jachtklubo vaizdas iš miesto pusės.

Fikus Magnolioides Garibaldių parke.

medvarščius, gaunu ir raudoną žiburį už 65 eurus (plafono atskirai neturi). Be šių išlaidų nesaugu plaukti naktį, nes įjungus navigacinius žiburius “iškala” automatinis saugiklis ir nelieka jokių žiburių. Pusę dienos prasitampau, kol suvaikštau, susirenku visus reikiamus niekniekius, kol vietiniai papietauja. Man talkina Sigitas. Po darbų einame su Sigitu į miestą. Sėsimė kavinėje ir suvalgysime kokį nors storą ir raudoną

jautienos steiką. Tiesa, jis toks buvo tik mūsų svajonėse. Tai, ką gavome, tą ir prarijome. Bet alkio neliko.

Pietavome netoli Garibaldių parko su nuostabiais fikusais, priauginusiais šaknų iš vertikaliai į žemę nusileidusių šakų. Tame parke, stebėtinai, radome biustą, pastatytą sicilijiečiui, kuris tarnavo policininku Niujorke. Likimo ironija. Sicilija garsėja pasaulinio garso organizuoto nusikalstamumo autoritetais, bet jiems Palerme paminklo nėra. Yra paminklas policininkui, juos gaudžiusiam ☺

Palermo – kultūrų sandūroje. Kas pasakys, kad šis vaizdas nufotografuotas Sicilijoje, o ne Indijoje?

Automobilių plovykla.

Sekančią dieną išsiruošiau pasižiūrėti miesto. Tikrai nuostabus. Palermo buvo labai stipriai sugriautas per II-ąją pasaulinį karą. Toks beveik ir liko. O žmonės... Jie tokie verslūs... Kiekvienas. Pirmuose namų aukštuose visur įrengtos mažos komercinės patalpos. Visas verslas, man pasirodė, yra šeimyninis. Viena šeima laiko kavinę. Kitos durys šalia – šeimyninė kepyklėlė. Sekančios durys – mažytė kirpykla su viena kėde vienam klientui. Dar sekančios durys.... O, tai juk ne durys, o kaip ir mažo angaro metaliniai vartai. Tai motorolerių remonto dirbtuvė. Šalia,

Kavinė ir autoremonto dirbtuvės šalia viena kitos.

Tai ne atsitiktinis vaizdas. Taip yra nukarstyti skalbiniais absoliučiai visi gyvenamieji namai.

Vakare visi grįžta iš miesto. Kas buvo kavinėje, kas karaokėje. Jie pasakojo, kad pasigyre vietiniams, jog rytoj susitiks su Palermo prezidentu, į ką vietiniai tik galvas pakraipė nusistebėję. “Taigi jis vietinės mafijos bosas”, - tik tiek teatsakė. “Nusiraminkite”, - sicilietiškai “mafija” reiškia “šeima”, o šeimos bosas – tai vyresnysis, labai aukštas šeimos hierarchijoje asmuo. Nieko čia blogo”, - bandžiau nuraminti.

gatvėje ant grindinio, motorolerio rėmas. Jį virina. Variklis nuimtas, sėdynė nuardyta. Dar šiandien motoroleris bus sutvarkytas ir vėl važiuos. Palermo – motorolerių miestas. O motorolerių dirbtuvės taip pat reikalingos, kaip ir būti pavalgius, ar būti gražiai atrodančiam. Todėl kavinė, kirpykla ir remonto dirbtuvės taikai dalinasi toje pačioje gatvėje esančio to paties namo pirmąjį aukštą.

Vakare ėjome pas merą į priėmimą. Meras Palerme –

antraeilis asmuo po prezidento. Prezidentas surengė pietus, kai užsiėmiau remonto darbais, tad spėjau tik į mero rūmus, kurie tikrai išpūdingi.

Priėmime buvo gidas, kuris pasakojo apie visus šedevrus, kabančius ant merijos sienų ir stovinčius kambarių kampuose. Tai tikras muziejus. Kartu buvo vietinis fotografas. “O-o-o, jūs profesionalus fotografas... Gal galėsite pasidalinti savo nuotraukomis su mumis, nes nesam užtikrinti,

Mero kabinetas Palerme.

Marijos Gailestingosios statulėlė (centre už stiklinių durelių).

Sicilijoje – per mažas, kad viską nuodugniai patirtume.

Bet įdomumų ir kontrastų begalė. Siciliečiai – labai verslūs. O iš kitos pusės – jie mus labai gerbia už tai, kad mūsų šalies nacionalinis produktas (GDP) auga labai dideliais tempais, t.y. turime gerus ekonomikos augimo rezultatus, lyginant su Sicilija.

kad mūsiškės bus tokios kokybiškos kaip jūsų”, - paklausėme. “Aš ne profesionalus fotografas. Aš mėgėjas, pakviestas pafotografuoti šį susitikimą. Norint vadintis fotografu šiame mieste, reikia gauti leidimą iš boso...”, - atsakė mums fotografas.

Aišku, Sicilija yra didelių kontrastų šalis. Joje susipynusi istorija, gamta ir šiuolaikinis žmonių gyvenimas. Laikas, kurį praleidome

Favignana salos paplūdimys į vakarus nuo Sicilijos. “Kam mums Karibai”, - sako italai.

Pakrantė šalia Terasini.

Iš kitos pusės, mes neturime tokios įstabios gamtos. Juk ko verti kalnai, jūra, paplūdimiai, salos. Veikiantys ugnikalniai... Pats didžiausias Europoje Etnos ugnikalnis, esantis Sicilijos pietrytinėje pakrantėje, yra ir pats aktyviausias pasaulyje. Jo paskutiniai dideli išsiveržimai buvo 2000-aisiais, 2002-aisiais, 2008-aisiais.

Neišpasakytas salų grožis. Įlankos. Skanus maistas. Palyginus nebrangu. Neveltui Sicilija turi daug pajamų iš turizmo.

Italai mėgsta poilsiauti ant vandens. Kadangi Italijoje labai senos šeimų tradicijos,

jachtose pamatysi dideles šeimas. Tėvai, seneliai, daug vaikų. Jie užsiinkaruoja įlankose, ir sėdi. Maudosi, valgo, ilsisi, linksminasi, barasi. Visko girdėjau. Kaip ir turi būti šeimose. Juk nebūna pastovaus džiaugsmo. Visko turi būti po truputį.

Palermo mieste mus šefavo sicilietis advokatas. Tai Lietuvos garbės konsulas Sicilijoje. Nors visas Palermo miestas panašus į griuvėsius, o žmonės užsiima mažais verslais, yra liesi ir važinėja motoroleriais, mūsų advokatas turi Jaguarą. Su odinėmis sėdynėmis. Tai štai, priėmimo pas merą metu, mūsų konsulas

Vakarinis Palermo priemiestis – miegamasis rajonas.

Galite išsivaizduoti Sicilijos pakrančių statumą.

netyčia užsiminė apie mafiją. Meras tuoj pat jį nutildė sakydamas, kad tai tik išsigalvojimai, kad jokios mafijos Sicilijoje nėra, nebuvo ir būti negali. Nors, paskaičius Wikipedijos enciklopediją, galima perskaityti, kad Sicilijos ekonomika, kuri yra pagrįsta žemdirbyste, labai kenčia nuo mafijos, kuri vis dar įtakinga ir kliudo vyriausybės pastangoms atlikti reformas. Todėl pajamos, tenkančios vienam salos gyventojui, yra nepaprastai (taip parašyta – extremely) mažos, bedarbystė – didelė, o daugelis darbingo amžiaus žmonių turi “juodus” darbus, t.y. šešėlinė ekonomika klesti. Tai matosi plika akimi. Tiek marinoje, tiek mieste mokėjau tik grynais pinigais. Tik supermarkete ir buriuotiškoje parduotuvėje priėmė mokėjimo korteles. Mieste daug netvarkos, šiukšlių. Net uosto akvatorija atrodo kitaip, nei kitos, nes plaukioja plastikiniai buteliai, šakos, rastai ir kitokios šiukšlės. Tai pastebima iš karto, dar neįkėlus kojos į žemę. Nuteikia labai negatyviai.

8.5. Vulkano sala

Romoje sutikau prancūzų porą, kurie mielai bendravo, mokėjo angliškai ir daug keliavo. Sužinoję, kad plaukiame į Siciliją, primygtinai rekomendavo, kad užsuktume į Vulkano salą. Neva, neaplankius salos, neteksime pačių gražiausių išpūdžių, kokius tik galima patirti Sicilijoje (ir dar Cefalu mieste). Sala yra Aeolijo salyne, Sicilijos šiaurės rytinėje pakrantėje.

Aeolijo salyną sudaro vulkaninės kilmės salos. Stromboli vis dar veikiantis ugnikalnis. Vulkano, Vulkanelo ir

Lipari – miegantys ugnikalniai.

Į juos, į miegančius ugnikalnius, ir patraukėme rugsėjo 18 dieną 22:30 išbuvę Palermo tik parą. Iki Vulkano salos – 83 jūrmylės. Turėtume būti sekančią dieną apie pietus.

Naktinis plaukimas buvo ramus. Buku beidevindu, pučiant silpnam vėjui, bet padedant stipriam 100 arklio jėgų Janmar varikliui, pasiekėme salą be jokių problemų. Jūra buvo rami ir nebangavo.

Saloje Vulkano (Isola di Vulcano), kuri yra netoli nuo Sicilijos (matosi), pūpsojo rūkstantis kalnas. Salos šiaurės vakarų pusėje yra natūrali įlanka, kurioje galima sustoti nuleidus inkarą. Jei vėjas pučia į įlanką, galima apiplaukti salą ir sustoti analogiškoje įlankoje iš šiaurės rytų. Beje, šiaurės rytų įlankoje yra krantinė, prie kurios galima prisišvartuoti, bet mums labiau patiko nuleisti inkarą,

nors ir nelabai gerai besilaikanti dugne, užpiltame vulkaninės kilmės pelenų smėliu.

Pagal graikų mitologiją, Vulkano saloje (Isola di Vulcano) gyveno vėjo dievas Aeolus. Romėnai tikėjo, kad salos gelmėse dievas Vulkanas yra įsikūręs dirbtuves, o kalnas – tai

Autolafkė saloje.

dirbtuvių kaminas. Dirbtuvėse dievas Vulkanas kaldino ginklus Marsui ir jo kariuomenėms. Periodiniai žemės drebėjimai, palydimi išmetamais dūmais ir pelenais iš Vulkano, buvo laikomi dievo Vulkano dirbtuvių darbo pasekme. Vulkano saloje yra vulkaniniai centrai: pietuose, viduryje ir šiaurėje (mažas ugnikalniukas, iškilęs 183 metrus virš vandens ir

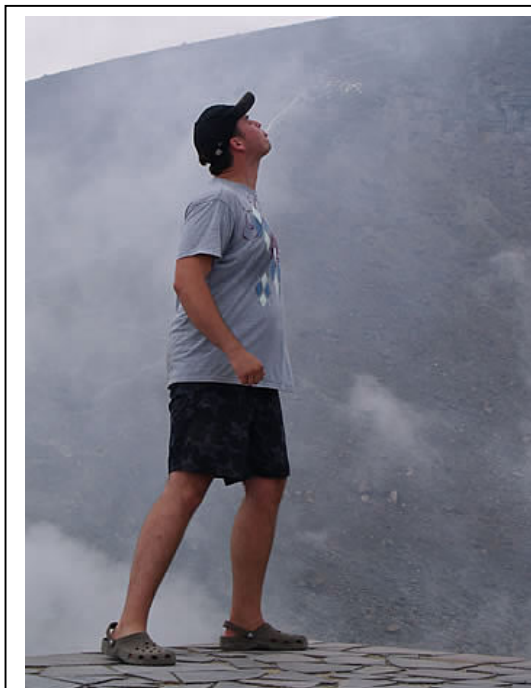
sujungtas su sala siaura žemės juoste). Paskutinis išsiveržimas vyko 1888, kai išsiveržė vidurinis krateris Fossa. Išsiveržimas truko didesnę dviejų metų dalį iš eilės.

Beje, dievas Vulkanas turėjo ir daugiau dirbtuvių: Etnos ir Olimpo kalnuose.

Bet mums, keliaujantiems į Vulkano salą, buvo įdomiau vaizdai ir tai, kad šios salos pavadinimas tapo daugelio europinių kalbų skoliniu. Šios salos pavadinimo žodis “Vulkanas” skamba panašiai

Purvo vonios.

Domas gesina kraterį srovele iš burnos.

daugelyje kalbų.

Saloje gyvena apie 470 žmonių. Jie minta iš turizmo. Yra keletas viešbučių ir kavinių. Verslas čia atsirado po to, kai viena vokiečių išsigydė sulfatinėse purvo voniose artritą. Nuo to laiko čia lankosi nemažai pagyvenusių žmonių iš viso pasaulio.

Iš salos išplaukėme 2009-09-19 14:30, išbuvę tenai nuo 10:02, t.y. 4,5 valandos. Pilnai pakanka, kad pasigrožėti sala, išsimaudyti purvo vonioj ir jūroj ir keliauti toliau. Tuo labiau, kad reikia spėti iki tamsos praplaukti “tarp Scilės ir Charibdžio” – taip bendrinėje kalboje vadinama bloga vieta. Lietuviškai tai skambėtų “tarp kūjo ir priekalo”, arba “nuo vilko bėgsi, ant meškos pataikysi”, o realybėje tai Mesinos sąsiauris tarp Sicilijos ir Italijos.

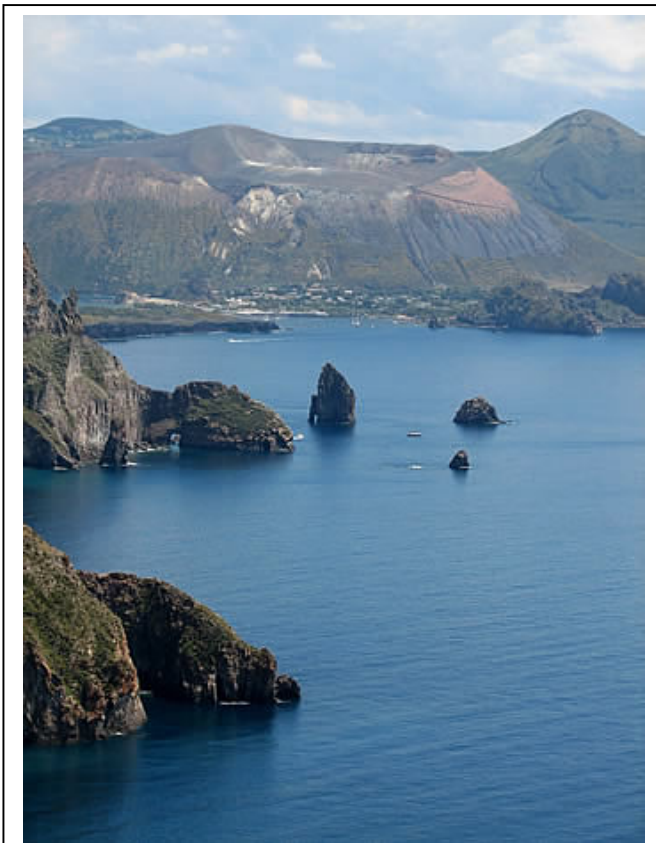
Domas, reikėtų jam pasakyti didelį dėkui, kantriai stovėjo prie viryklės ir, varvant prakaitui nuo nosies, gamino valgį. Išrašas iš žurnalo:

“Domas ir vėl gamina valgi. Salotos su tunu ir ančiuviais + pasta + vynas = Tobula! Kambuzo princas”.

Atstumas iki Mesinos sąsiaurio nuo Vulkano salos yra 35 jūrmylės. Plaukiame greitai ir 19 valandą jau puikiai matome sąsiaurį. 20 valandą įplaukiame į siauriausią vietą prie Peloro kyšulio. Sąsiauris šioje vietoje yra 1,5 mylios pločio. Nuo kyšulio į rytus yra nutysusi sekluma su gyliais iki 5 metrų. Plaukiame laikydamiesi 40 metrų izobatos. Nors gylis ir nemažas, įplaukus į

Vaizdas nuo Vulkano į įlanką. Rutuliuku apibrėžta mūsų jachta.

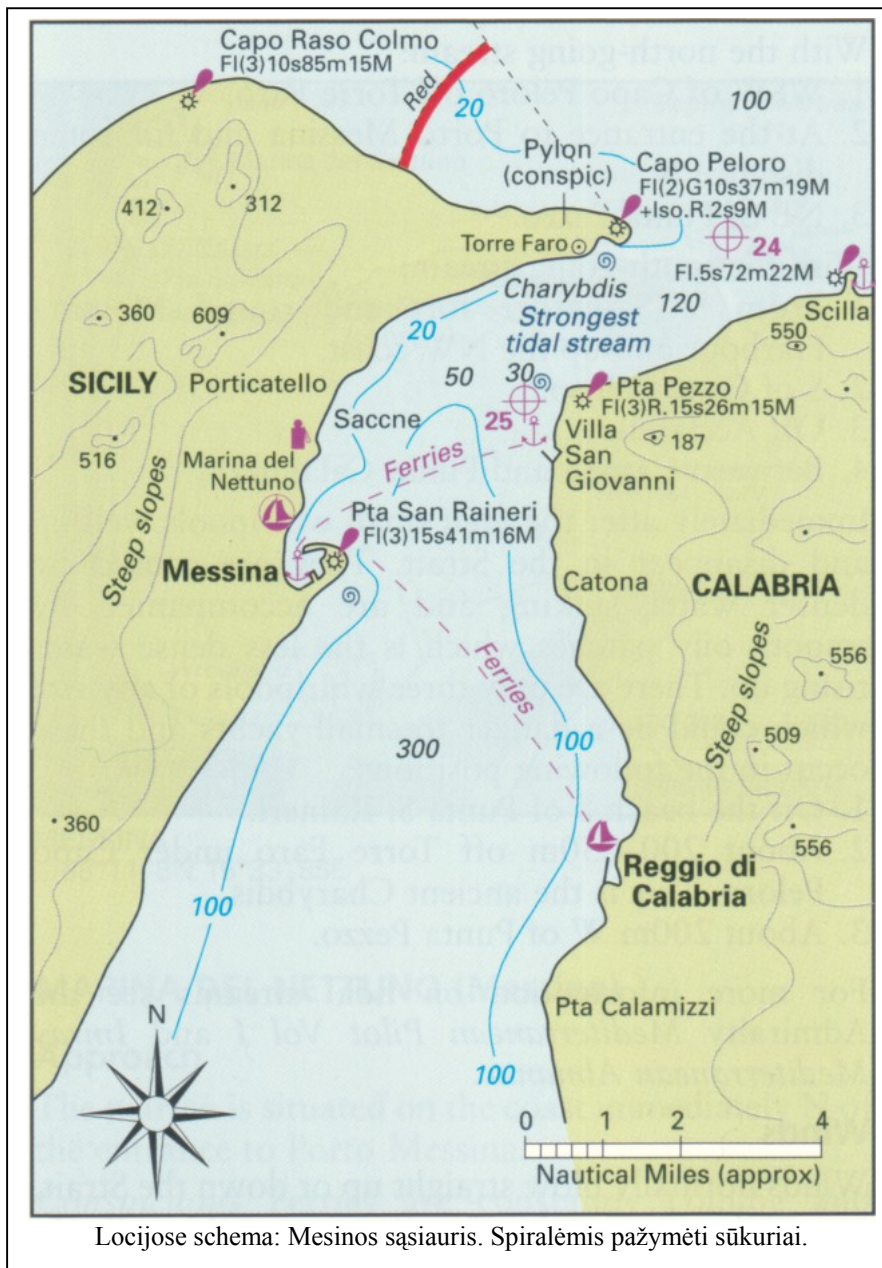
Vaizdas iš Lipari salos į Vulkano salą.

sąsiaurį mus bloškia Charibdžio sūkurys. Kaip skiedrele 19 tonų sveriančią jachtą srovė pasuka 90 laipsnių į šoną. Vėjas nedidelis, tad mūsų neįtakoja bangos, sukylančios pučiant vėjui priešinga, nei teka sąsiauriu srovė, kryptimi. O srovės čia būna iki 4 mazgų sizigijos metu.

Štai ką rašo locija. Sizigijos metu srovė siauriausioje Mesinos sąsiaurio vietoje būna iki 4 mazgų. Praplaukus siaurumą srovės greitis stipriai sumažėja. Srovė pradeda tekėti į šiaurę 1 valanda ir 45 minutės prieš aukštą vandenį Giblartare. Srovė pradeda tekėti į pietus 4 valandos ir 30 minučių po aukšto vandens Giblartare. Abu šie laikai nurodyti kyšuliui Punta Pezzo (žr. Locijose schemą toliau). Srovių situacija Mesinos sąsiauryje komplikuojasi dėl skirtingo vandens tankumo Tirėnų ir Jonijos jūrose. Jonijos jūros vanduo sūresnis ir šaltesnis. Todėl srovė sąsiauryje pasiskirsto į du aukštus: viršutinį,

tekantį iš Tirėnų jūros į Jonijos jūrą, ir apatinį (apie 30 metrų gilyje), tekantį iš Jonijos jūros į Tirėnų jūrą.

Mesinos sąsiauryje sūkuriai ir srovės yra suvaldomos, todėl nedidelei jachtai ten negresia super pavojus. Aišku, nereikia plaukti tiesiai per sūkurį. Reikia jį palikti šone. Pavojingiausi sąsiauryje yra vėjai, kurie anot locijos leidamiesi nuo aukštų kalnų krantuose pasiekia audringą jėgą (angl. “*strong squalls and very violent at times*”). Vasarą (liepa –

Locijose schema: Mesinos sąsiauris. Spiralmėmis pažymėti sūkuriai.

rugpjūtis) galima tikėtis šiaurinių vėjų, o pavasarį ir rudenį – pietinių. Jachtos laukia patogaus vėjo Reggio di Calabria uoste. Štai ką rašo locija: “kartą aš išplaukiau iš Reggio di Calabria uosto pučiant gūsingam vėjui sąsiauryje tik tam, kad išbandyčiau situaciją. Pasiėkusi Jonijos jūrą ten buvo visiškai štilis”. Vienok, įdomios tos knygos - Locijos, nors ir brangios. Viena kainuoja apie 250 Litų. Tačiau be jų kaip be akių, galima taip “pakliūti”, kad maža nepasirodys. Locija laive, plaukiančiame nepažįstamuose vandenyse, yra pirmo būtinumo knyga. Kitaip tariant – privaloma. Be jos išplaukti šiukštu. Galima, bet gresia nepageidaujamomis pasekmėmis.

Verta prisiminti mitus apie Scilę ir Charibdį. Taip senovėje buvo vadinami du dideli

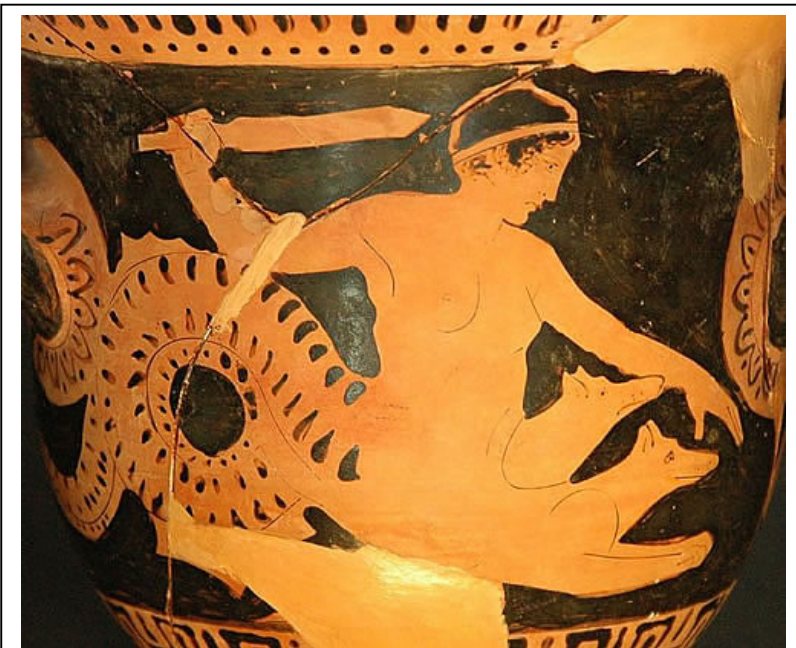
sūkuriai. Scilės sūkurys buvo vadinamas “Įtraukiančiu žemyn”, o Charibdžio – “Atiduodančiu”. Šiais laikais Scilės sūkurys veik visai dingso po 1783 metų žemės drebėjimo, kuris pakoregavo vietinę topografiją. O Charibdžio sūkurys, matyt, vienas jau nebekėlė tokio didelio siaubo, kaip antikos laikais abu sūkuriai kartu paėmus.

Jei “Charibdžiu” nuo amžių amžinųjų buvo vadinamas sūkurys prie Sicilijos krantų, tai “Scilos” pavadinimas yra kilęs iš pabaisos, gyvenusios rytinėje sąsiaurio pusėje stačios uolos viršūnėje. Pabaisa Scilė buvo 12 pėdų dydžio, kabojo ant uolos ir turėjo 6 ilgus kaklus, augančius jai iš liemens, su

Scilos uola šiandieninėje Italijoje.

baisiomis vilko (šuns) galvomis galuose, turėjusiomis po tris eiles dantų. Jos kūnas turėjo 12 čiuptuvo pavidalo kojų ir katės uodegą. Galvos traukė ir rijo iš sąsiaurio delfinus ir kardžuves,

Scilė graikiškos puodynės ornamentuose.

o taip pat ir jūreivius iš praplaukiančių laivų. Kalbama, kad kiekviena galva turėjo pasiglemžti po jūreivį, jei laivas praplaukdavo per arti. O uolos papėdėje esantis Scilos sūkurys traukė gelmėn neapdairius laivus.

Istorija apie Scilą yra tokia. Scila buvo graži nimfa. Ją pamilo jūros jūreivių dievas Glaukas, bet Scila pabėgo nuo jo ant uolos, kur Glaukas negalėjo jos pasiekti. Glaukas nuėjo pas kerėtoją Kirkę (Circe) prašyti meilės gėrimo, kad įmaišyti jo Scilai, bet Kirkė pati išimylėjo Glauką, kuriam ji nepatiko. Iš pykčio Scilai Kirkė įmaišė

nuodų į Scilos baseiną. Kai tik Scila įlipo į užnuodytą vandenį, ji pavirto jau aprašyta pabaisa.

Mums pasisekė. Įplaukėme į sąsiaurį vakare dar šviesoje, o praplaukėme tamsoje naktį. Vėjas buvo pakeleivingas. Iki 24 mazgų. Tik prie Pėllaro kyšulio pūstelėjo gūsis iki 30 mazgų. Pradėjom lėkti 10 mazgų greičiu. Susukom genują tamsoje ir, kol baigėm šią operaciją, įplaukėm į santykinai ramų ruožą su vėju iki 10 mazgų tik praplaukę kyšulį. Teko vėl išsukti pilną genują.

Aprašymuose rašoma, kad sąsiauryje galima sutikti pavojingus žvejus, gaudančius migruojančius tunus ir kardžuves. Jie turi specifinius laivus su aukštu stiebu, kuriame sėdi vairininkas,

Kardžuvių žvejybos laivas būdingas tik Mesinos sąsiauriui. Plaukioja tik ramiu oru. Vairininkas sėdi stiebe, o nuo tiltelio galo harpūnininkas smeigia snaudžiančią kardžuvę.

ir iki 15 metrų ilgio bušpritu, kuriame stovi žmogus su harpūnu. Kardžuvės dienos metu dažniausiai snaudžia vandens paviršiuje, arba lėtai juda. Vairininkas, kuris užkeliamas į stiebą ir nuleidžiamas elektrinės gervės pagalba (savotišku "liftu"), gali privairuoti arti žuvies jos

neišgašdinęs, o harpūnininkas gali ją pamauti ant kablo. Locijose autorius aprašo atvejį, kaip kardžuvė iššoko iš vandens 50 metrų nuotolyje nuo jo laivo priekio.

Miegantys ugnikalniai, užsidėję baltas debesų kepurės.

Plaukdami tamsoje matėme nemažai greitai judančių mažų žiburėlių. Taip pat ir laivų, bei keltų, zujančių tarp dviejų krantų. Judėjimas didelis, o šasiaurio vingiai daug didesni tamsoje, nei buvo galima tikėtis iš jūrlapio vaizdo. Tad naviguotis tenka daugiau dėmesio kreipiant į ploterio kursus ir pelengus, nei vadovaujantis vizualia orientacija. Naktį viskas atrodo

kitaip. Atstumai ir kampai kitokie. Bet ploteris padeda laiku rasti nuklydimus nuo kurso ir, nori ar nenori, kreipti laivą šalin nuo ydingos bet intuityviai “teisingos” krypties į “teisingą”, atvaizduotą ploteryje, orientuojantis į palydovų trajektorijų koordinates.

Išplaukus į Jonijos jūrą vėjas

Cefalu – dar vienas prancūzo, sutikto Romoje, rekomenduotas Sicilijos deimantas.

Cefalu – miestas prie didelės uolos. Šiaurinė Sicilijos pakrantė.

nurimo ik 4-5 balų. Nors pietinė Italijos pakrantė yra pavojinga (nėra uostų ir pietinių krypčių audros gali prispausti prie kranto), mes praplaukėme ją saugiai. Žinovai rekomenduoja atsitraukti nuo pietinės Italijos toliau į jūrą, tačiau mūsų prognozės leido tikėtis saugiai prasmukti lygiagrečiai krantui.

Taip ir buvo.

VIII-os dalies pabaiga. IX-a dalis – Bari (Italija) ir Kroatija.